

'Creëer je eigen veiligheid'

Leraar wilde hij worden. Kan niet, was de reactie uit zijn omgeving. Een kind met ADHD, dyslexie én contactstoornissen komt nooit voor de klas. Toch is dat Emiel van Doorn van de Stichting ter Bevordering van de Cognitieve Ontwikkeling wel gelukt. Eind 2003 werkte hij mee aan de Carmel-studiedag over zorg. Zijn boodschap: alles begint bij de docent, die moet zich veilig voelen.

Veiligheid, voor de goede orde, staat hier los van de actuele discussie over de veiligheid op scholen. Van Doorn gebruikt het woord om er het gevoel en de intentie van de docent mee te beschrijven. "Al het onderwijs is gericht op de leerling", legt hij uit, "maar echte vernieuwing begint bij de docent. Als die zich veilig voelt, als die weet wat hij wil bereiken, waar zijn kwaliteiten liggen en welke veiligheid hij daarvoor nodig heeft, kan hij aan de slag."

Dat laatste, vervolgt hij, betekent vooral zoeken naar de kwaliteiten van de leerling. "Je moet een leerling aanspreken op zijn kwaliteiten, van daaruit kan hij verder werken en groeien. Dat kan alleen als de docent zich op zijn gemak voelt, dan durft hij de verantwoordelijkheid bij de leerling te leggen. Daarom pleit ik ervoor om in te steken op de leraar. Wat heeft hij of zij nodig om zich zeker te voelen?"

Zijn eigen ervaringen hebben Van Doorn sterk beïnvloed. "Ik werd altijd afgerekend op mijn gebreken. Tot ik een docent tegenkwam die me zei dat ik veel meer kon. Hij heeft me geleerd en gestimuleerd om na te denken over wat ik wilde en hoe ik dat kon bereiken. En ja, ik ben leraar geworden."

Mediërend Leren

De docent slaagde erin om Van Doorn aan te spreken op zijn kwaliteiten. Dat is de basis van het

Mediërend Leren waarvoor hij zich nu sterk maakt. De docent is de mediator die de denkvaardigheden van de leerling stimuleert, zodat die zelfstandig problemen leert oplossen. Daarmee bouwt de methode voort op de theorie van prof. R. Freudenstein. Deze Israëlische hoogleraar gaat er vanuit dat de cognitieve, verbale en sociaal-emotionele ontwikkeling van elk kind valt te stimuleren door tussenkomst van de leerkracht, die de leerling in dialoogvorm denk- en taalvaardigheden aanreikt. Voorwaarde is wel dat de leerkracht gelooft in de mogelijkheden van de leerling en actief zoekt naar wat deze kan.

Om dat doel te bereiken, moet de docent zich veilig weten. Dat verschaft hem de ruimte om mediator te zijn. Van Doorn: "Dat heb ik zelf ook als ik een voordracht moet houden. Omdat ik dyslectisch ben, werk ik altijd met een overheadprojector. Anders kan ik het niet, dan voel ik me onprettig."

Daarvoor heeft het onderwijs nog te weinig aandacht, vindt hij. "Neem een beginnende leraar. Die zou je voor zijn veiligheid een eigen lokaal moeten geven, maar dat blijft voorbehouden aan de ervaren leraar die dat niet meer nodig heeft. En wat gebeurt er als je als beginnend leraar eens twee klassen hebt, waarvan één heel goed loopt en de ander verkeerd? Dan komt je mentor kijken in de klas waar het verkeerd loopt, terwijl hij naar die andere klas zou moeten. Want daar voel jij je goed. Kwaliteiten zoeken, daar gaat het om. Een docent die zich lekker voelt, durft verantwoordelijkheid bij de leerling te leggen en te bouwen op basis van zijn kwaliteiten. Onderwijsvernieuwing begint bij het ontspannen gevoel van de docent, niet bij andere leermiddelen of een ander gebouw. Creëer je eigen veiligheid, houd ik mijn gehoor altijd voor. "

